Ч. 282. Пятниця 30 (17) грудня 1904. Рік XIV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і з ц. к. Староствах на провинциї:
на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

(З Угорщини. — Справа італіяньского університету. — Внутрішні відносини в Росиї. — З поля війни.)

Вчера відбуло ся в Будапешті засїдане палати послів. Саля представляє ся все ще так, як було по еї опущеню через опозицию. По відкритю засїданя спитав ґр. Тіша опозицию, чи схоче она допустити до ухваленя провізориї буджетової на можливо найкоротший час, щоби уникнути нових виборів в стані *ex lex*. Від відповіди на то буде зависїти всяке дальше рішене. На то заявив ґр. Апоній, що опозиция не допустить до ухваленя провізориї, бо жадає насамперед, щоби відкликати т. зв. закон Даніеля а впрочім не вірить в розвязане палати в стані *ex lex*, бо то було би незаконно. На то предложив ґр. Тіша відрочене палати аж до 3 січня, а рівночасно заявив, що може вже нинї сказати, що наступить розвязане палати.

Коли ґр. Андраші сказав, що Тіша заповів борбу з опозициєю всякими средствами, навіть насильствами і продайностию, щоби лиш забезпечити собі приняте зміни реґуляміну, а наконець представив свої переговори з ґр. Тісою, іменем опозициї заявив Тіша, що уважає услівя опозициї за немаючі нїякої вартости, а доки має довірє, уважає за свій обовязок боронити конституциї, корони і більшости, а не уступати перед насильствами. Відтак відкликав ся Тіша до ґр. Андрашого, щоби сказав стверто, чи розвязане палати в стані *ex lex* уважає за безправне і щоби успокоїв заворушене публичне мнїнє. — Ґраф Андраші відповів, що узнає право корони до розвязаня палати хоч би в стані *ex lex*, але то уважає за грішне, коли в такий спосіб мішають корону до борби партийної. — Наконець принято внесене ґр. Тіши, щоби найблизше засїдане відбуло ся дня 3-го січня.

Здає ся, що справа італіяньского університету буде остаточно полагоджена в дусї бажань Італіянців, скоро лиш триєстеньскому намістникови кн. Гогенльоге удасть ся так полагодити народности в Триєстї, як то удало ся на Буковинї. В тім лиш біда, що тут сам Триєст не може рішати так, як то рішала Буковина. А все-таки, видко, щось вже робить ся. Кн. Гогенльоге приймав вчера депутацию палати торговельної і біржи, котра прийшла з просьбою о перенесене італіяньского видїлу правничого з Інсбрука до Триєсту і о рівночасне основане висших курсів торговельних. Намістник завірив депутацию, що підопре еї просьбу тим більше, що она годить ся і з его бажанем.

Конституцийний рух в Росиї не втихає мимо того, що реакция зачинає остро виступати против него а найбільше характеристичним єсть то, що рух той виходить від коренної російской інтелїґенциї, головно від представителів земств, людий маючих і независимих. Оногди на зборах земств московскої ґубернії предсїдатель кн. Трубецкий виголосив бесїду, в котрій вказав на тяжке положенє Росиї і на злощасну війну з Японією, котрій трудно передвидїти кінця, та на тяжку кризу економічну і внутрішний розлад в державі. Все то гнете мов тяжке ярмо нарід російский і дало причину до сильного заворушеня умів. Дальше зазначив, що слова міністра справ внутрішних о его довірю до народу дають земствам нову силу. Земства сподївають ся від царя, що вже близька будучність, в котрій по его воли закінчить ся теперішнє правлїнє бюрократиї, в котрій цар допустить свобідно вибраних представителів населения до участи в законодавстві, щоби при їх помочи власть цїсарска скріпила ся а держава віджила на непохитних основах справедливости, особистої ненарушимости і рівноуправненя всїх горожан, як також на основі свободи слова так, щоби настав новий союз

23)

Российско-японьска війна від еї початку аж до битви під Ляояном.

(Написав К. Вербин).

(Дальше).

Коли ґен. Куропаткін обняв команду сухопутного войска российского на далекім Всходї, армія манджурска була дуже роздроблена і порозкидана. Она дїлила ся головно на три неоднаково сильні ґрупи: 1. Північно-всхідна армія коло Владивостока і усурийского Никольска в силї около 44.000 мужа; — 2. полуднево всхідна армія межи Мукденом а Порт Артуром в силї около 56.000 мужа і наконець західна армія в Харбінї, позаду за тамтими в силї около 20.000. До того треба ще дочислити корпус заамурскої пограничної сторожі і ті войска, що були розставлені вздовж манджурскої зелїзницї в силї яких 45.000 мужа. Армії ті не були очевидно в силї взаїмно собі помагати, бо північно-всхідна була віддалена від полуднево всхідної на 700 кільометрів у воздушній лїнії, а позадна західна армія була віддалена від сторін на полудне від Мукдена на 500 кільометрів, а від Никольска і Владивостока на 450 кільометрів. Се роздроблене російскої армії могли були Японцї при відповідній скорости використати на велику шкоду Росиї.

Старанєм Куропаткіна було отже о скілько можна як найскорше сполучити ті армії в більшу цїлість і він постановив був длятого перевезти тихцем зелїзницями перший сибірский корпус і мішані дивізиї та усурийску бриґаду з Владивостока через Харбін і Мукден до Ляояну. Яко операцийну лїнію вибрав він простори положені межи Мукденом, Ляояном і Кайпіном. Тут мала бути виставлена цїла манджурска армія операцийна. Се була очевидно дуже розумна гадка і в той спосіб мало бути направлено то лихо, якого наробила недбалість а може й непорадність російска в перших початках війни. То переміщене і сконцентроване російскої армії було дуже зручно і енерґічно переведене при помочи міністра комунїкаций кн. Хилькова, котрий через замерзле Байкальске озеро вислав був до всхідної Азиї більше як 150 льокомотив і майже 2000 ваґонів потрібних до перевозу войска. Внаслідок того стало ся, що головна армія манджурска на лїнії Мукден-Ляоян-Кайпін мала вже в половинї цьвітня около 140.000 мужа.

З тою силою міг вже був ґен. Куропаткін піти над ріку Ялу і там ставити опір Японцям, як би не обава, що другі армії японьскі готові були висїсти на беріг вже не в Кореї але десь на всхіднім або західнім побережу Квантунского півострова або може аж в Нючвані, звідки могли би були зайти російску армію з заду. Задля сеї обставини був ґен. Куропаткін змушений стояти на вибраній раз стратеґічній позициї і тут збирати дальше войско доти, доки би аж его сила не зрівнала ся з силою Японцїв. В інтересї того пляну ґен. Куропаткіна лежало спиняти лиш рухи японьских армій доти, доки би его армія не скріпила ся достаточно. Здає ся, що в тій цїли була також вислана тота третя дивізия всхідно сибірских стрільцїв, під командою ґен. Кашталїньского, бриґада забайкалских козаків під командою ґен. Мищенка і відповідне число артилериї всего разом 25 до 30.000 мужа під начальною командою ґен. Зазулича. Хто тут завинив тому лиху, що опісля стало ся, сего доси не знати, хоч весь гнїв звернув ся був на ґен. Зазулича. Ґен. Курокі мав що найменше в трое тілько войска, що ґен. Зазулич і супротив такої переваги годі було що вдїяти. До того ще ґен. Курокі забрав був з собою тяжку артилерию, 12 центиметрові гавбіци Круппа, котрі лише що недавно були закуплені. Такої артилериї Росияни не мали і здає ся, що навіть не припускали, щоби Японцї могли на дуже лихих корейских дорогах везти з собою такі пушки. За то заняли були Росияни дуже догідні позициї на високих і скалистих горбах коло села Кюленчен (Тюренчен) напроти Віджу і коло міста Антун (Шахедза). Кавалерия російска на такім гористім теренї не могла нїчого вдїяти і уставилась була далеко від піхоти аж понизше міста Антуна над рікою близько еї устя до моря. Дня 29 цьвітня підплили були до устя японьскі воєнні кораблї і почали тут стріляти до Росиян, а хоч — як о тім доносив ґен. Мищенко — не наробили нїякої шкоди, то все таки відперли російскі віддїли значно від берегів ріки і змусили російску артилерию, що стояла під Антуном, уступити ся далеко взад на гостинець.

межи троном а народом. На основі виводів предсїдателя уложено адресу до царя, котру принято більшостию голосів.

Але знайшло ся тринайцять членів земства, котрі спротивили ся тій адресї і зложили до протоколу заяву, в котрій кажуть, що уважають за неможливе підписувати предложену адресу до царя. Разом з великою массою російского народу стоять они сильно при прастарій основі самодержавної власти царя, бо видять в тім головну підпору російского державного житя. Нарід російский — кажуть они — не може представити собі иншої форми державної як лиш самодержавіє.

З Петербурга доносять: Рада міста ухвалила на вчерашнім засїданю більшостию голосів старати ся о скликанє з'їзду **представителів рад міських з цілої Росиї**. Рада приняла дальше внесенє радних Шитиїкова і Кедріна, протестуюче против того, що поліция послугує ся „дворніками" (дозорцями домів) підчас успокоюваня розрухів на улицях. Поступованє таке стоїть в суперечности з постановами о дворніках.

„Daily Mail" доносить з Токіо під вчерашною датою: Вже від місяця не дістала ся анї одна джунка до Порт Артура. Один Росиянин, взятий в неволю, розповідає, що Росияни по утратї „горба 203 метрів" уступили ся до Іцешану, де уставили значну скількість пушок. Японьский огонь на Іцешан був дуже сильний і внаслїдок того згинуло або було зранених 1000 Росиян. В ночи один батальон в силї 480 людий з причини браку муниції станув до борби на баґнети. З 480 вернуло лиш 243 людий.

Новинки.

Львів дня 29-го грудня 1904.

— **Огнї.** В Журавниках, львівского повіта, вибух дня 25 с. м. вечером пожар, що знищив 9 господарских загород. Шкода лише в части обезпечена, виносить около 10.000 К. Огонь повстав через неосторожність господаря, котрий вудив в коминї мясо. — В Чарториї, бобрецкого повіта, згоріли три селяньскі ґаздівства зі всїми засобами збіжа та пашї. В огни ногибла корова і пара коний. Всї три пошкодовані господарі були обезпечені.

— **Напад на почту.** З Сицилії доносять, що під мурами Терміні напало на курієрску почту пятьох замаскованих і уоружених розбишаків, котрі випрягли конї та приневолили подорожних висїдати. Ограбили всїх до чиста. Одному з подорожних, міскому касиєрови Блянсонови, забрали 28.000 лїрів. Відтак розбишаки щезли, а пасажири мусїли удати ся пішки до міста.

— **Розбійничий напад.** В Славові, житомирского повіта на Волини, ватага розбишаків напала вечером на двір Іванни Крушевскої. Панї Крушевска сидїла при столї з сестрою Софією Волощенко і Вільгельминою Зарембянкою. Серед розмови не дочули они, як вибито шиби в сусїднїй компатї. Ненадїйно впали до компати розбишаки з лицями замазаними саджею і почали їх дусити, бити колами і копати. На крик жінок надбігли два слуги, але розбишаки розторощили одному щоку, а другому перестрілили черево, груди і лице. Инші двірскі слуги скликали селян на поміч, але коли люди прибули, розбишаки забрали 500 рублїв і коробку з родинними документами і утїкли. Другого дня арештовано в сусїднім місточку Івана Шевчука, котрий добре не обмив ся з саджі. Инших розбишаків ще не спіймано.

— **Пригоди на зелїзницях.** Минулої пятниції вискочила із шин машина на стациї Клепарів коло Львова, а в наслїдок сего подорожні з Янова і Рави рускої мусїли в тім місци пересїдати до инших поїздів. З людий нїхто не потерпів ушкодженя. — Ожогди вискочила із шин зелїзнича машина на стациї Черепківцї, де також подорожні мусїли пересїдати ся. Причиною тих пригод було лихе уставленє зворотниці.

— **Операция замість вязниці.** Одна англійска часопись доносить про таку подію, яка лучила ся в Льондонї: Перед судом ставав кільканайцятьлїтний хлопець, що мимо молодого віку був вже налоговим піяком і злочинцем. Наглядним було, що малий злочинець терпить на умову недугу. При розправі мати обжалованого зізнала, що він ще як трилїтна дитина упав і розбив собі голову і просила, аби лїкарі зробили операцию на голові хлопця. Суд на те згодив ся. Хлопцеви перерізано череп голови і дїйстно на вказанім місци найдено на мозку чирак, в якім було кілька дрібненьких кусників покрушеної кости. Коли опісля хлопець виздоровів, зовсїм змінив ся і став порядно вести ся.

— **Нагороди Нобля.** Швед Альфред Бернард Нобель, що винайшов динаміт і доробив ся з того величезного майна, призначив в завіщаню більшу часть того майна на нагороди за найвизначнїйші відкритя і здобутки на всїх областях наук, котрі для людскости можуть принести хосен. В той спосіб хотїв Нобель облекшити свою совість з закиду, що відкрив таке згубне средство як динаміт. В році 1900 той фонд виносив 31,225 000 К. З того обернено $1\frac{1}{2}$ міліона корон на потребне 5 великих досьвідних інститутів, з яких один вже станув при шведскій академії в Штокгольмі і містить величезну бібліотеку. Процент з прочих міліонів призначено на нагороди і роздїлює ся їх що року межи винахідників і учених за працї для добра людскости. Сего року одержав нагороду мира виїмково „Інститут для міжнародного права", хотяй були і одиниції, що прислужили ся до ширеня ідеї мира, а між ними бар. Берта Суттнер і Естурнель. Нагороду лїтературну одержав Іспанець Ечеґерай і Провансалець Містраль. Нагороду з области фізики одержав Вілїям Рамзай, з области хемії льорд Ралей. Они оба робили свої досьвіди разом і викрили ґелїюм і арґон. Лїкарска нагорода припала фізиольогови проф. Івановы Петровичеви Павлови з Петербурга.

— **Сумна будучність.** Страшний зріст умових недуг в Чікаґо провірює директор тамошного заведеня для божевільних. Він виказує, що в Чікаґо на кождих 150 осіб єсть одна божевільна. За 50 лїт побільшило ся там число умових недуг в четверо. Директор впевняє, що коли піде так

Через пять днів лагодились Японці до переходу через ріку а при тім старали ся удержати Росиян в непевности, де они будуть переходити. Становища, які Японці займали перед самою битвою обі сторони, легко уявити собі і без пляну; треба лиш подумати собі ріку (Ялу), до котрої з правого боку впадає друга ріка (Аіґо) і так обі ріки творять нїби вили. В тім місци, де тоті вили, роблять обі ріки розтоки і тут є три острови, два з переду а третий в самім кутї вил. Сей третий остров то найбільший і зве ся Тиґрова Голова; по лївім боцї перед островом (за рікою Ялу) єсть місто Віджу; по правім боцї острова (за рікою Аіґо) єсть село Кюленчен. Село се лежить в долинї при гостинци з Віджу а понад ним піднимають ся високі скалисті горби і там стояли Росияни під командою ґен. Кашталїньского. Коло Віджу при гостинци стояла ґвардийска дивізия Японців. Друга японьска дивізия стояла далеко понизше міста Віджу напроти міста Антун за рікою, де знов стояли Росияни в укріплених позициях, думаючи, що тут схотять Японці переходити через ріку при помочи своїх кораблїв. Трета (числом 12) японьска дивізия станула знов далеко на північ від міста Віджу коло села Суку.

Японцї взяли ся ставити чайкові мости на ріці: один коло Віджу до острова Тиґрова Голова а Росияни розбили его пушками. Требаж знати, що остров той єсть великий, з високим горбом і що там стояло навіть кілька хат. Росияни заняли були той остров і уставили там були навіть свої пушки, але опісля без нїякої видимої причини винесли ся звідтам а Японці зараз уставили там свої пушки, маючи горб на острові за добру ослону від Росиян. Другий міст виставили були Японці до острова Куріто, поза котрим межи ріками Ялу і Аіґо єсть село Гусан, де також стояли Росияни в укріплених на горбах позициях. Наконець третий міст виставили далеко від Віджу на північ понизше села Суку. Першим мостом мала переходити 2 га дивізия, але его вже недокінчено; другий міст був призначений для ґвардиї, а третий для 12 ої дивізиї.

Перехід розпочав ся був ще в суботу дня 30 цьвітня о 3 год. рано і переходила насамперед третим мостом 12 та дивізия; вечером стали переходити другим мостом 2 га дивізия і дивізия ґвардиї. Войско переходило через цїлу ніч а досьвіта в недїлю мало заатакувати Росиян.

О 6 год. 30 мін. рано дня 1 мая роздав ся зі становища японьскої артилєриї перший вистріл. Зараз ще визиваючий его гомін розніс ся по долинї ріки — каже один очевидець — блеснуло від ґранату на другім боцї на горбі на всхід від Аіґо, де ще вчера показались були російскі батериї. Той вистріл дав знак. В тій же хвили задуднїла і затрясла ся під нами цїла земля, а гора напроти нас аж нїби хитала ся. То 200 пушок метало на ню всею своєю злостию. Тож то блискало і курило ся, дуднїло і гриміло, що аж по цїлій величезній долинї залунало від тої боєвої музики. Господи, яким же малесеньким чує ся чоловік! І пари з уст боїть ся пустити.

Цїлих десять минут лунав так японьский визов на тамту сторону до російского горба. Кождий гук домагав ся відповіди, а тым часом лиш его гомін ніс ся по над рікою. З горбів нїхто не відзивав ся. Команданти мовчки споглядали на себе, нїби питали один другого. І знов гримало та лускало дальше; понад кождим шпилем горба сипало шрапнелями, ґранати падали один коло другого. А на горбах все ще було тихо.

Ґен. Курокі стояв перед своїм штабом на вершку горба високого на кількасот метрів на право від нас. Крізь дальновид видко було вираз здивованя на лицях всїх тих, що его окружали, а він стояв подавшись лиш легко напеЄред і встромив очи в занїмілі горби перед собою. Вже й папіроса не курив. Видко, що й він сам себе питав ся: Не вжеж Росияни уступили ся? А то ще вчера патруля зложена з японьских офіцирів дала знати, що межи Антуном а Кюленченом стоїть 20.000 Росиян. А може они стоять спокійно поза он тими горбами, котрі відділяє від японьскої піхоти широка на 1200 метрів площа, засипана піском? Але й то могло би бути, що они в ночи помашерували до Мукдена. Мовчаливі горби здають ся то потверджувати.

Приступив якийсь ордонанс і подав Курокому папіроса. Один з ад'ютантів засьвітив сірничок і заслонив его руками, щобы не згас. Курокі закурив знову і обернув ся. Ад'ютанти приступили до него, а відтак побігли до своїх коний і на них пігнали в долину.

Як раз по 7 год. 30 мін. двигнула ся піхота на тамтім боцї. Густими рядами, плече об плече поступала на перед, а за нею небавком резерва. Мов би сильветка вирізана ножицями з чорного паперу відбивав ся кождий вояк в синїм мундурі на білім піску. Лиш би стріляти в них! Машерують в такт до своїх власних ґранатів, офіцири попереду а ад'ютанти на конях чвалують помежи рядами. Самісенько так, як на місци муштри. Тут розпочав ся чисто фронтальний атак з чотирома бриґадами ґвардейскої і 2. дивізиї почерез рівнину на 1200 метрів широку на горби по обох боках гостинця, що веде до Мукдена. Горби на всхід від Аіґо, що закривали Кюленчен, піднимали ся просто перед ними В се місце цїляли тепер японьскі батериї, підготовлюючи атак для своєї піхоти. Шрапнелї пукають по над горбами по обох боках гостинця. Ґранати сиплють ся на соломяні стріхи села. З хат роблять ся огненні стовпи, а відтак купи попелу. Вітер жене хмари диму аж на вершки горбів. А горби все ще мовчать.

Люди в синїм одїню ідуть дальше, бредячи вже поволїйше в піску, а пушки за ними

дальше, то за 500 літ половина кавкаскої раси буде божевільна, а за 200 дальших літ ціла цивілізация буде знищена. Гамірне житє і томляча праця у великих містах, безнастанні потрясеня нервів, не суть специяльностию лише Чікаґа. Але найважнійшою причиною божевільства есть по думці учених, погоня за грошем і примхи, які з того походять. Богато жінок зі всїх верств суспільности зуживає свої сили аж до вичерпаня, а з того виходить відтак то, що їх дїти немічні і звялі. Менше праці і більше відпочинку, житє згідне з природою, менше штучне, радять лікарі на збережене здоровля людского ума.

— **Товариство охорони молодежи.** Надіслано нам отсе письмо в просьбою о поміщенє: Молодїж, се будучність народа. „Як собі держава виховає молодїж, таких буде мати горожан“, повторює поет за найславнійшими фільозофами старини. Кожде виховане дасть ся звести до одної, основної форми, а то наслідуванє. З наслідуваня творить ся привичаєнє, друга вдача, характер. Коли-б отже суспільність, в котрій молодїж виховує ся, була ідеально добра, то виховане в такім середовищи відбувало би ся з найбільшою легкостию, не наче само з себе, бо молодїж наслідуючи приміри старших, мусїла би добре виховатись, а не могла би зіпсути ся. Але як ідеал як-раз задля того є ідеалом, що не є дїйстностию, так було-б пустою роботою шукати під сонцем суспільности ідеально доброї, а істория показує, що чим вищий ровень цивілізациї якоїсь суспільности, тим більше скомпліковане стає житє суспільне, тим більше являє ся суспільна недуга. А коли провіримо, що і наша суспільність не творить під тим зглядом виїмка, то провіряємо лиш факт загально звістний. Бо і на орґанізмі нашої суспільности виростають „боляки“ і „раки“ і на нашім терені лучають ся „багна“, що сьвідчать о моральній деправациї суспільности, а іменно в місцях густо заселених, в котрих як раз головне концентрує ся виховане доростаючого поколїня. Отже головною задачею раціонального виховання, що прямує до відродженя суспільности, повинно бути старанне ізольоване доростаючої молодежи від тих суспільних боляків і багон і витворюване для неї здорового середовища, в котрім могла би розвивати рівномірно свої природні сили. Таку ціль визначило собі що йно завязане товариство „Охорони молодежи“ з осїдком у Львові, котре однак має в статуті застережене заснованє кружків в цілім краю. Управа товариства по точній розвазї здає собі ясно справу з того, що о скілько піднесене морального рівня у молодежи є цїлию високою і благородною, о стілько трудне до здійстненя. Бо сего не зможе в цїлости зділати анї родинний дім, анї навіть найлїпше зреформована школа. Тут треба конче, щоби ціла суспільність, сьвідома цїли і средств, приступила до дїла. Де потреба дїла, там слова не поможуть, там не вистарчать нарікання на зло, взаїмні обвинувачуваня, накликуваня до реформи виховання, хотяй би они не знати з яких компетентних кругів походили. Отже до праці взиваємо. Ціль еї незвичайно висока: охорона молодежи, сеї надії народа, перед викривленем думок та почувань, перед запропащенем моральних і фізичних сил на весні житя. Праця се тяжка, але не безхосенна; вже у многих щасливійших суспільностях бачимо благодатні еї наслідки. Не сумніваємо ся, що й у нас, де молодїж має труднїйшу задачу, де більше мусимо дбати о кожду дрібку сил духа і тїла, сполучить людий ріжних переконань, народностий і віроісповідань клич: Відкиньмо всьо, що оловом тяжить на крилах молодежи! Нехай она піднесить ся до ідеалів! Всяких пояснень уділює устно і письменно секретар товариства „Охорона молодежи“ Др. Валентий Врубель, професор IV. ґімназиї у Львові, улиця сьв. Софії ч. 9.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Відень 29 грудня. Приїхали тут нинї рано з Пешту ґр. Тіса і бар. Кін-Гедерварі.

Сімферополь 29 грудня. Приказом дневним начального команданта фльоти Чорного Моря поставлено 35 моряків під суд военний.

Бомбай 29 грудня. Індийский конґрес народний, котрий укінчив вже наради і запротестував против походу до Тибету і висланя специяльних місий до Первиї і Афґанїстану, бо через то Індия виставлена на небезпечність запутании заграничних.

Петербург 29 грудня. Сенат московского університету ухвалив одноголосно повідомити власть, що з причини надзвичайного заворушеня серед студентів внаслїдок уличних подій в днях 18 і 19 грудня житє академічне зовсїм закаламучене і треба собі бажати а навіть есть конечностию, щоби в справах тих подій переведено безсторонне слїдство і щоби вислїд слїдства був оголошений.

Гельзінґфорс 29 грудня. Звіт комісиї в справі привернення конституцийного стану в Фінляндиї есть предметом нарад всїх чотирох станів сойму. Шляхта приняла вже той звіт 79 голосами против 54. Меншість заявила ся за відосланем звіту назад до комісиї. Инші стани ще не скінчили нарад.

Токіо 29 грудня. Японцї роблять значні поступи при будові шанців і роботах динамітових коло Порт Артура. Праве крило удержує сильний а успішний огонь на нове місто. Приготовленя до нового штурму вже скінчені.

Льондон 29 грудня. Бюро Райтера доносить з Токіо під нинїшною датою: Японцї обсадили вчера цїлий форт Ерлюншан (Орлиний форт).

гримають дальше, ґранати гудять і показують їм дорогу. На 1000, на 900 метрів підходять стрільцї до найважнійшого місця неприятельских позиций, до переходу між горбами, а горби мовчать. Видко, що таки нема тут Росиян. Ще лиш 800 метрів відділяє синї лінії від їх цїли. Аж ось робить ся пекло. Здає ся, мов би градом сипало на асфальт; так лускає і лопотить, як коли би хтось лускав тисячами довгих батогів. Люди в синїм одіню нїби здивували ся, але не стають, ідуть дальше; ще скорійше як перед тим поступають за своїми прапорами і офіцирами.

Густа хмара окружає тимчасом становища стріляючої неприятельскої піхоти на горбах на право і ліво від переходу. Уживають пороху, котрий войскові називають так красно по фаховому „бездимний“. — А лоскіт в хмарі диму не гине, лиш грім заглушає его. З градом іде туча. Серед голоснїйшого гуку як перед тим несуть японьскі пушки погибель на місце переходу. Хмарки шрапнелів летять по над тим так густо, як коли-б стада голубів. Хоробра то була піхота, що лежала на земли підчас того огню шрапнелїв, що сипав ся на ню зі всїх боків — лежала, щоби по найбільшій части вже не встати знову. Слава й побідженим!

Тут вже треба ще сказати, хоч і як то дивно виглядає, що фронтальний атак чотирох японьских бриґад піхоти перевела майже виключно артилерия — Після мого осуду — каже Ґоттберґ, одинокий очевидець, котрому Японцї позволили придивляти ся битві з близька — лежало там що найменше 4000 карабінів, а певно з кождого вистрілено за годину більше як сто набої. Страти Японців, 600 мужа на чотири бриґади, не стоять з тим в ніякім відношеню. Але так дивно малий успіх огню российскої піхоти був для кождого, хто на то дивив ся, зовсїм зрозумілий в виду того дуже точного і справдї некольного огню японьскої артилериї. Він не дав Росиянам відотхнути. Войскові нехай подумають, які з того остаточні висновки. Нефаховому майже здавало ся на сім поли борби, що в сій війні оправдає ся погляд тих артилеристів, котрі пророкували, що на будуче треба уважати артилерию а не піхоту за то оружие, котре буде рішати в битвах.

Ліве крило 2. дивізиї і ціла 12. дивізия через цїлий час сих подій не виділи перед своїм фронтом противника. Части 12. дивізиї могли дпятого вилізти аж на вершки горбів на всхід від Аго. Та й ліве крило 2. дивізиї видобуло ся на вершок горба на заході від Кюленчена.

Коли так японьска піхота підійшла аж на 200 метрів до атаку, побачили Росияни, що їх сборонна лїнія дістала ся в огонь з правого і лївого боку. То була вже послїдна хвиля, в котрій ще можна було уступити. Хоробрість Росиян пропустила ту хвилю. Тота горстка людий ставила опір градови куль з гори і з трох боків. Було виразно видко, як ще три ряди на їх лївім крилї виступили до борби; відтак се крило відкликано, мабуть щоби з лївого боку могло лїпше відповідати огнем. Хто ще тут жив, підняв ся і пішов. Тимчасом Японцї пустились бігцем на российскі позиції. Ніхто не закомандував, ніхто не дав ніякого сиґналу, коли нараз підняли ся довгі ряди і без оклику „гурра!“ або якого иншого, без голосу бубнів або труб пустились на неприятельскі становища. Передні стрільцї збігли на долину а ті, що бігли за ними і резерви, остались на вершках і спустили карабіни до ноги. Кровава робота закінчила ся. Боєва музика втихла. Чи дійстно вже все минуло? З передної лїнії стрільців ґвардиї надійшла відповідь. Насамперед там а відтак на право і ліво повідкривано голови і роздав ся грімкий як перед тим гук ґранатів оклик побіди: „Банзай!“

(Дальше буде).

Курс львівский.

Дня 28-ого грудня 1904.	платять K c.	жадають K c.
I. Акциї за штуку.		
Банку гіпот. гал. по 200 зр. . . .	543 —	553 —
Банку гал. для торгов. по 200 зр.	—·—	260·—
Зелїз. Львів-Чернів.-Яси	580·—	588·—
Акциї фабр. Липиньского в Сяноку.	300·—	370·—
II. Листи заставні за 100 зр.		
Банку гіпот. 5% преміов.	111·25	—·—
Банку гіпот. 4½%	101·30	102 —
4½% листи застав. Банку краев.	101·50	102.20
4% листи застав. Банку краев. .	99·20	99·90
Листи застав. Тов. кред. 4% . . .	99·80	—·—
„ „ 4% льос. в 41½ літ.	99·80	—·—
„ „ 4% льос. в 56 літ.	99·10	99·80
III. Обліґи за 100 зр.		
Пропінацийні гал.	99·70	—·—
Обліґи ком. Банку кр. 5% II ем.	102·80	—·—
„ „ „ „ 4½ %	101·50	102·20
Зелїз. льокаль. „ 4% по 200 кор.	98·70	99·50
Позичка краев. з 1873 по 6%	—·—	—·—
„ „ 4% по 200 кор.	99 —	90·70
„ „ м. Львова 4% по 200К.	97·40	—·—
IV. Льоси.		
Міста Кракова	87·—	93·—
Австр. черв. хреста (Курс віденьский)	53·75	55·55
Угорск. черв. хреста	28·60	29·70
Іт. черв. хрес. 25 фр.	—·—	— —
Архік. Рудольфа 20К.	66·—	70 —
Базиліка 10 К	20·75	21·75
Joszif 4 К.	8·25	9.50
Сербскі табакові 10фр.	9·50	11 —
V. Монети.		
Дукат цїсарский	11·26	11·40
Рубель паперовий	2·53	2·55
100 марок німецких	117·30	117·90
Доляр америк.	4·80	5 —

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий

Видання

Руского педагогічного Товариства.

у Львові, ул. сьв. Софії ч. 9а).

Образцові видання.

*Зьвіринець 20 сот. *Гостинець 20 сот. *Забавки 20 сот. *Менажерия 20 сот. *Квіточка 40 сот. *Віночок 40 сот. *Забавки для дітий 80 с. *Нашим дітям ч. I. 80 с. *Нашим дітям ч. II. 80 с. *Діточі вигадки ч. I. 60 с. *Діточі вигадки ч. II. 60 с. *Наші зьвірята 80 с. *Казки народні ч. 1 і 2 по 50 с., разом опр. 1 К. 30 с. *Казки Андерсена ч. 1, 2, 3, 4, 5 по 50 с., разом опр. 2 К. 90 с. *Байки Брянчанінова 30 с. *Робінзон Чайченка 80 сот., опр. 1 К. 10 сот. *Мірон: Пригоди Дон Кіхота (друге видане) 80 с., опр. 1 К. 10 с. *Байки братів Ґрімів 50 с. Дітвора 1 кор Зьвірята домашні 80 с. Приятелі дітий 1 кор. 20 с. Ах яке хороше 2 кор. Для розривки 1 кор. 20 сот. *Ґете-Франко: Лис Микита (трете цілком змінене видане) 1 кор., опр. 1 кор. 30 сот.

Видання без образців.

*Молитвенник народний 30 сот., в полотнє оправлений по 40 сот. **Др. Л. Кельнер**: Коротка істория педаґоґії 60 с. *Китиця желань 2. розширене видане 40 с. *Читанка ч. I., III., IV. опр. по 40, без оправи по 20 с. ***Ів. Левицкий**: Попалися. Різдвяні сцени 20 с. ***Вол. Шухевич**: Записки школяря 40 сот. ***Тарас Шевченко**: Кобзар для дітий 30 с. **Гордієнко**: Картагинці і Римляни 20 с. ***Юлій Верне**: Подорож довкола землі 1. Кор. 20 с., опр. 1 кор. 50 с. **Др. Мих. Пачовский**: Замітки до науки рускої мови 60 с., Билини і думи 20 с. **Дзвінок** з р 1894 4 К. **Др. Мандибур**: Олімпія 40 с. **Віра Лебедова**: Гостинець дітям 50 с. ***Василь В-р.** Джонатан Свіфт. Подорож Ґулівера до великанів 50 с. ***Мальота**: Без родини 80 с., опр. 1 К. 10 с. ***А. Глодзіньский**: Огород шкільний 1 К. 20 с. **Сальо**: Непос, учебник для III кляси ґімназ. 1 К. 30 с. **Kokurewicz Józef**: Podręcznik dla kancelaryi szkolnej 60 с. ***А. К.**: Робінзон неілюстрований 20 с. **О. Нижанковский**: Батько і мати, двосьпів з фортепяном 20 с. ***Дніпрової Чайки**: Коза дереза 50 с. **Мапа** етноґрафічна Руси-України 40 с. **Барановский** Приписи до іспитів 40 с. **Дзвінок** з р. 1895, 1897—1900 по 4 К. **Вол. Шухевич**: Від Бескида до Андів 20 с. ***Ів. Франко**: Абу Каземові Капці 40 с. **Дзвінок** з р. 1901 6 К. **Остап Макарушка**: Короткий огляд руско укр. письменьства 30 с. ***Т. Шевченко**: Кобзар 2 К., опр. 2 К. 40 с., в пол. 2 К. 70 с. ***Ів. Франко**: Коли ще зьвірі говорили, казки для дітий 80 с., опр. 1 К. 10 с. **Віра Лебедова**: Малі герої 50 с., опр. 70 с. ***Ів. Спілка**: На чужині 40 с., опр. 54 с. **Стефан Пятка**: Дарунок для дітий 40 с., опр 60 с. ***Оповідання** для дітий 40 с., опр. 54 с. ***Мих. Коцюбиньский**: Оповідання 40 с., опр. 54 с. ***Олекса Катренко**: Оповідання 40 с., опр. 54 с. **Василь В-р**: Подорож до краю Ліліпутів 50 с., опр. 64 с. ***Л. Кримский**: Переклади 40 с., опр 54 с. **Картки** з історії Руси-України. 40 с. ***Д. Н. Мамина-Сибіряка**: Дитячі оповідання 30 с., опр. 44 с. ***А. Пушкін**: Байки 30 с. ***Марко Вовчок**: оповідання I. часть 30 с.; опр. 44 с. ***Марта Борецка**: істор. оповід. 40 с., опр. 60 с. ***Ковалів Стефан**: На прічках, оповід. 30 сот., опр. 44 сот. ***Др. Мих. Пачовский**: Народні Думи з поясненями, I. ч. 40 с., опр. 60 сот. ***Гр. Л. Толстой**: Казки 40 с., опр. 54 с. ***Поемиі О. Кониського**: 30 с., опр. 44 с. *Покарана Лож, комедийка Кучальскої 20 с., опр. 34 с. **Оповідання М. Вовчка.** II. ч. Інститутка 40 с., опр. 60 с. *Дивні пригоди Комаха Санґвіна, I. част. 40 с., опр. 70 с. *Перша китичка для малих дівчат, Е. Ярошиньскої 20 с. ***Малий** сьпіваник 20 сот. ***Клявдия Лукашевич**: Серед цьвітів, комедия в 2 діях 16 с., опр. 30 сот. *Друга китичка для малих дівчат, Е. Ярошиньскої 20 с., обі опр. 54 с. **Шекспір** в повістках 30 с., опр. 60 с. **Дві могилі**, Королевского 18 с., опр. 32 с. Анґлійскі казки, 24 с., опр. 38 с. ***Леоніда Глібова**: Байки 10 с. ***В. Чайченко**: Олеся; Комар; Два оповідання по 10 с., Дума про княгиню Кобзаря 10 с. **Дніпрової Чайки**, Казка про сонце та его сина; Писанка по 10 с. **Учитель** на р. 1890—1900 по 2 К. з р. 1901 по 4 Кор.

Книжки, назначені **зьвіздкою**, *апробовані Радою шкільною* на нагороди пильности до шкіл народних, Інститутка і Шекспір в повістках до шкіл виділових, а „Огород шкільний“ поручений до бібліотек шкільних.

Замовляти можна в товаристві педаґоґічнім у Львові ул. сьв. Софії ч. 9 а, в книгарні Наукового Товариства імени Шевченка, ул. Чарнецкого ч. 26. і в книгарні Інституту Ставропигійского ул. Руска ч. 3.

Хто купує книжки на суму 10 К і висше в самім товаристві, дістає 10% рабату. Видання ілюстровані ч. 96—100 продає ся без рабату.

Книжки висилає ся за готівку або за послiплатою.

При замовленях треба дочислити оплату почтову

З друкарні В. Лозиньского, під зарядом I. Недопада. (Телефона ч. 527).